

Nationaal Coördinator Groningen
T.a.v. de heer H. Elgersma
Technieweg 1
9601 MD HOOGEZAND

Datum : 12 juli 2021
Briefnummer : 2021-065721
Zaaknummer : K27055 (gerelateerd aan K4165)
Behandeld door : Jeroen Bevers
Telefoonnummer : 06 - 25762449
Antwoord op : Verzoek om goedkeuring van ecologisch uitvoeringsplan van
15 juni 2021 voor de locatie Fraamweg 9 te Middelstum.
Onderwerp : Goedkeuringsbesluit ten behoeve van een maatwerksituatie
behorende bij Generieke Ontheffing NCG 2021.

Geachte Haye Elgersma,

U hebt op 15 juni 2021 een verzoek ingediend om goedkeuring door bevoegd gezag van de door u voorgestelde ecologische aanpak aan de Fraamweg 9 te Middelstum. Het verzoek richt zich op de uitvoering van de geplande werkzaamheden.

Bij uw verzoek om goedkeuring van het uitvoeringsplan zijn de voor ons benodigde documenten aangeleverd om hierop een gefundeerd oordeel te kunnen geven. Het volgende rapport is daarbij toegevoegd: "*Ecologisch uitvoeringsplan bouwkundig versterken (Projectnummer NCG / versie: 10-6-2021)*" (hierna te noemen: ecologisch uitvoeringsplan).

Het project aan Fraamweg 9 te Middelstum betreft gedeeltelijke sloop en nieuwbouw:

- het voorste deel van de woning wordt gesloopt, alsmede het aanwezige stookhutje;
- ter plaatse van het gesloopte deel komt nieuwbouw;
  - de binnengevel van nieuwe woning wordt voorzien van HSB binnenspouwblad;
  - op het dak worden zwarte Opnieuw Verbeterde Holle dakpannen hergebruikt of het dak wordt voorzien van nieuwe, keramische vlakke pannen;
- het deel van de woning, dat in de schuur is uitgebouwd, wordt versterkt (omkleedruimte en bedrijfskantoor);
- de binnenmuren van de oude schuur worden voorzien van een stalen portaal (HE160A).

De bouwkundige tekeningen en beelden van bestaande en nieuwe situatie zijn opgenomen in Bijlage B van het ecologisch uitvoeringsplan.

In het ecologisch uitvoeringsplan wordt beschreven welke beschermde soorten verwacht mogen worden. Het gaat hierbij om:

- huismus;
- kerkuil;
- boerenwaluw;
- andere broedvogels;
- vleermuizen; en
- steenmarter.

Deze soorten zijn genoemd op basis van aanname van potentiële geschiktheid van het pand voor deze soorten.

Vanwege versterking van het pand zullen (mogelijk) negatieve effecten ten aanzien van deze soorten optreden. De Generieke Ontheffing NCG 2021 (K4165) biedt vrijstelling van de verbodsbepalingen die met de geplande werkzaamheden overtreden zouden worden. In dit geval is echter sprake van maatwerk. Het gaat hier om een boerderij en dus een bijzonder gebouw. De generieke ontheffing zegt hierover in voorschriften 19 en 20:

19. Voordat versterkingswerkzaamheden worden uitgevoerd die effect zullen hebben op onderstaande gevallen, zal afzonderlijk en aanvullend goedkeuring moeten worden verkregen, voordat kan worden overgegaan tot het beschadigen of vernielen van nesten of verblijfplaatsen op het per geval op te stellen uitvoeringsplan, in geval van:

- a. gebouwen met belangrijke kraamkolonies (vleermuizen) en massawinterverblijven (vleermuizen);
- b. gebouwen met belangrijke kolonies van gierzwaluw en huiszwaluw;
- c. nesten van kerkuil;
- d. in geval van bijzondere gebouwen (zoals bijvoorbeeld kerken, boerderijen en molens);
- e. in geval van de aanwezigheid van verblijfplaatsen van Rosse vleermuis of Tweekleurige vleermuis.

De gebruikte terminologie 'belangrijke' en 'bijzondere' dient nader uitgewerkt te zijn in het SMP.

20. Het in het voorgaande artikel bedoelde op te stellen uitvoeringsplan dient vóór uitvoering van de versterkingswerkzaamheden ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Provincie Groningen. De goedkeuring vindt plaats via een versnelde procedure. Het goedkeuringsbesluit zal worden gepubliceerd en geldt als een voor bezwaar vatbaar besluit.

Om negatieve effecten voor de soorten te voorkomen, is de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt, zoals omschreven in hoofdstuk 3 van het ecologisch uitvoeringsplan. De betrokken ecooloog dient het betreffende pand natuurvrij te verklaren. Daarbij wordt gecheckt of de ontmoediging op adequate wijze heeft plaatsgevonden en daarmee geen kans bestaat dat nog beschermde soorten aanwezig zijn.

Let op: Het is niet mogelijk de schuren natuurvrij te maken voor kerkuil vanwege de grootte ervan en de invliegopeningen in de daken. De werkzaamheden ten behoeve van de versterking kunnen plaatsvinden buiten het broedseizoen van kerkuil (broedseizoen: globaal vanaf 1 maart tot 1 november). De werkzaamheden dienen daarom onder ecologische begeleiding in de schuur plaats te vinden in de periode tussen 1 november 2021 en 1 maart 2022. Tijdens de ecologische begeleiding wordt intensief gezocht naar mogelijke nestlocaties en roestplaatsen.

Wanneer bij de visuele inspectie sporen worden aangetroffen van steenmarter, zal verder worden gekeken naar de aanwezigheid van een verblijfslocatie. Bij het aantreffen worden maatregelen getroffen buiten de kwetsbare periode door de locatie dicht te maken met gaas opdat het dier er niet meer in kan komen. Het vangen van steenmarter zoals in het ecologisch uitvoeringsplan staat beschreven, is niet toegestaan. Het dier dient enkel verjaagd te worden, maar dient dus niet 'gevangen en elders uitgezet' te worden.

Tijdens de sloop en de nieuwbouw zal de begroeiing tegen de gevel aan worden verwijderd. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er tijdens de sloop mogelijk struiken of bosschages uit de tuin verdwijnen die als habitat worden aangemerkt voor beschermde soorten. Deze worden buiten de kwetsbare periode voor broedvogels verwijderd (vóór 1 maart 2022).

Hoofdstuk 5 gaat in op de maatregelen met betrekking tot het natuur inclusief bouwen. De start van de werkzaamheden is gepland tussen november 2021 en februari 2022. De werkzaamheden hebben invloed op de gevels en het daken (bijlage B van het ecologisch uitvoeringsplan).

Ter plaatse van het gesloopte woningdeel komt nieuwbouw:

- de binnen gevel van nieuwe woning wordt voorzien van HSB binnenspouwblad;
- op het dak worden zwarte Opnieuw Verbeterde Holle dakpannen hergebruikt of het dak wordt voorzien van nieuwe, keramische vlakke pannen;
- het deel van de woning dat in de schuur is uitgebouwd wordt versterkt (omkleedruimte en bedrijfskantoor);
- de binnenmuren van de oude schuur worden voorzien van een stalen portaal (HE160A).

De bouwwijze en materiaalgebruik maakt de woning geschikt voor inwendige voorzieningen voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en boerenzwaluw. De maatregelen zijn uitgewerkt in het ontwerp, bijlage C van het ecologisch uitvoeringsplan.

Woning

Huismus onder dakpannen (VA-code: HM006)

Het dak kan gemakkelijk toegankelijk worden gemaakt voor de huismus op de volgende wijze:

- door het opschuiven van vogelschroot (afbeelding 5.1) na de vierde regel ontstaat er onder de eerste drie rijen dakpannen ruimte voor huismusverblijven (mogelijk ook ten gunste van spreeuw); er kan ook gekozen worden het gehele dak toegankelijk te laten zijn voor soorten;
- oriëntatie: noordwest- en noordoostzijde woning;
- dakruimte onder de eerste drie rijen dakpannen moet toegankelijk zijn via de dakgoot of andere openingen;
- dakruimte en invliegopening (via dakgoot) 3 tot 5 cm hoog;
- dakgoot hoger dan 3 m boven maaiveld;
- let op mogelijkheden voor een vrije invliegopening (bijvoorbeeld geen takken);
- dunne multiplexplaat of fijn kunststof gaas (bijv. PE5016 of PP523-van TOP7EVEN) op het dakvlak tussen de isolatie en de tengels.

Gierzwaluwpannen (VA-code: GZ004)

Op de noordwestzijde van het dak worden *gierzwaluwpannen* gebruikt (afbeelding 5.2 en bijlage C in het ecologisch uitvoeringsplan). Deze zijn niet wenselijk op het zuiden (hitte) en niet aan de westzijde (regeninslag).

- maatvoering: meerdere gierzwaluwpannen (minimaal drie) te plaatsten, halverwege het dak in een grillig patroon (zodat de nestplaatsen herkenbaarder zijn voor gierzwaluw) met een minimale tussenruimte van 50 cm van elkaar (zie locatie bijlage C).
- bij Touillepannen extra dikke panlatten gebruiken om extra 5 cm te creëren;
- invliegopening van nest minimaal 3 m hoogte en ene vrije uitvliegbreedte van 1 m.;
- binnen de vrije uitvliegruimte van minimaal 1 m mogen geen belemmerende objecten worden geplaatst of voorkomen;
- geen nestkommen gebruiken, zodat gierzwaluw zelf de meest geschikte nestlocatie kan uitzoeken;
- materiaalgebruik: duurzaam en onbehandeld.

Vleermuizen: opening naar spouwmuur (V001)

De spouw van de woning wordt op de volgende wijze toegankelijk gemaakt voor vleermuizen:

- open stootvoegen worden bij voorkeur geplaatst in de buurt van een hoek van twee gevels. Op deze wijze kunnen de dieren een variatie in microklimaat opzoeken (variatie in windrichting);
- open stootvoegen creëren op een hoogte van minimaal 2,5 m boven maaiveld;
- open stootvoeg heeft minimaal één zuid-, west- en zuidwestexpositie;
- open stootvoegen zijn minimaal 25 mm breed (voor laatvlieger) en circa 5 cm hoog;
- minimaal drie open stootvoegen per kopgevel;

- spouwdiepte meer dan 2 cm; spouwruimte 1 x meer dan 1,5 m² (groot zomerverblijf);
- spouwdiepte meer dan 2 cm; spouwruimte 2 x 0,5 tot 1,5 m² (klein zomerverblijf);
- dampwerende folie en/of andere gladde oppervlakken (houtskeletbouw) afdekken met fijn kunststofgaas (batsafe) met een maximale maaswijdte van 2 mm voor grip voor vleermuizen (afbeelding 5.3 in het ecologisch uitvoeringsplan);
- geen directe verlichting op invliegopening en vrij van obstakels (bijvoorbeeld takken).

Vleermuizen: nieuwe schoorsteen met vleermuisverblijf (V006)

De twee nieuwe schoorstenen kunnen eenvoudig voorzien worden van enkele invliegopeningen, die toegang verlenen naar een ingebouwde vleermuiskast (afbeeldingen 5.4 en 5.5 in het ecologisch uitvoeringsplan).

- maatvoering: Minimaal 80 mm diep, 300 mm hoog, 160 mm breed. Minimaal twee compartimenten en voorzien van een aluminium bekisting van 3 mm dik tegen brandgevaar.
- invliegopening via entreesteen (afbeelding 5.4) of open stootvoeg (25 mm breed en steenhoogte hoog).
- locatie hoger dan 2,5 m boven maaiveld.
- geen directe verlichting op invliegopening en vrij van obstakels, zoals takken;
- bij voorkeur meerdere inbouwkasten in schoorsteen plaatsen op verschillende windrichtingen.
- gebruik duurzaam, ruw materiaal of gebruik tegellijm op gladde oppervlakten voor een ruw effect.

Vleermuisverblijf onder dakpannen (VA-code: V009B/GZ005) invliegopening over de gehele nok via nokpannen en kantpannen (bijlage C in het ecologisch uitvoeringsplan)

- de pannen van het woonhuis worden (waarschijnlijk) vervangen door bolvormige, oud-Hollandse dakpannen. Deze verschaffen ideale verblijfplaatsen voor vleermuizen en gierzwaluw.
- maatvoering: liefst beschikbaarheid over gehele dakvlak; terugvaloptie enkele vierkante meters.
- met latjes kunnen planken zodanig worden vastgezet, dat aan de onderzijde een ruimte ontstaat van circa 3 cm en aan de bovenzijde 5,5 cm.
- indien mogelijk: hoogte afmeting nokbalk circa 12 cm (laagvlieger).
- invliegopening: entree bij de nok 3 x 10 cm; voor gierzwaluw kantpannen 3 cm laten oversteken.
- invlieghoogte ten opzichte van maaiveld: minimaal 2,5 m voor vleermuizen en 3 m voor gierzwaluw.
- invliegopening: geen directe verlichting en vrij van obstakels.
- dampwerende folie en/of andere gladde oppervlakken (houtskeletbouw) afdekken met fijn kunststofgaas (batsafe) met een maximale maaswijdte van 2 mm voor grip voor vleermuizen;

Schuren

Kerkuil: plaatsen uilenkast (KU001)

Achter een oelebord kan inpendig een uilenkast worden geplaatst (afbeelding 5.6):

- minimale maatvoering: (LxBxH): 75x40x45 cm;
- invliegopening 15x15 cm;
- minimaal 4 m boven maaiveld plaatsen;
- geen directe verlichting in de omgeving van de kerkuilencast;
- plaats de kast op een donkere en tochtvrije plaats;
- voor meer informatie en advies: kerkuilengroep Groningen, de heer A. Eijkenaar.

Boerenzwaluw: minimaal 4 nestkommen

- gebouw is droog, duister en het liefst van constante temperatuur;
- invliegopening noordoost (minste kans op heftige wind- en regeninslag) met een minimale grootte van 7 x 40 cm, bijvoorbeeld boven de deur(-en); hierdoor is de ruimte toegankelijk voor predatoren als eksters of katten;
- ophangen nestjes of trainingskommen (afbeelding 5.7), zodat de vogels eerder geneigd zijn de nieuwe locatie te betrekken en/of zelf de nesten af te maken.

Uit de ecologische toetsing komt voldoende naar voren dat met de voorgestelde maatregelen geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden. De soorten zullen er naar verwachting zelfs op vooruit gaan, aangezien uitgegaan wordt van een worstcase-scenario, maar lang niet zeker is of al de genoemde soorten ook daadwerkelijk op de locatie aanwezig zijn.

Wij achten de toetsing ten aanzien van huismus en vleermuizen in het ecologisch uitvoeringsplan navolgbaar en wij ondersteunen de conclusies uit de rapportage, dat deze aanpak onder de Generieke Ontheffing NCG 2021 uitgevoerd mag worden, aangezien de gunstige staat van instandhouding van soorten met de voorgestelde maatregelen niet wordt aangetast.

Conclusie

Hierbij geven wij goedkeuring aan het ecologisch uitvoeringsplan voor de nieuwbouw van het pand in het aan de Fraamweg 9 te Middelstum onder de voorwaarden zoals die in de Generieke Ontheffing NCG 2021 gesteld zijn.

Wij maken u erop attent dat indien de activiteit(en) niet op de door u aangegeven wijze worden uitgevoerd, er wel sprake kan zijn van extra ontheffingsplichtige activiteit en van overtreding van de Wet natuurbescherming. Tevens wijzen wij u op de in de generieke ontheffing genoemde eisen rond saldering en monitoring waar vanzelfsprekend nu ook deze locatie in opgenomen dient te worden.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u in de digitale brochure 'Bezwaar maken tegen een besluit' die u kunt vinden op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 45 43. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.